

הספח האחרון של העוקץ הדרום-אפריקאי

עסקי של עורר-דין

חירה. קליינר נסע עם נוח והיהלומים לבורסה, ולאחר התייעצות עם מומחים בחר בשלוש היהלומים. נקבע להם מחיר של 24.5 אלף ראנדים.

את שני היהלומים מסר נוח מייד לקליינר, ואילו את השלישי, שהיה משובץ בצמיד, הבטיח למסור לו באירופה, אחרי ניתוק היהלום מן הצמיד. נוח קיבל מקליינר פתקה תחייבות (ראה גלגולה) שזה לשונה: "אני, פינחס קליינר, חייב לסול נוח או צ'ארלס גוימן את הסכום של 24.5 אלף ראנדים, שישולמו לפי דרישה בישראל."

על פתק זה מעיר השופט קנת: "קליי-נר העיד שלא קרא את הפתק לפני שהתם עליו, ואף לא לאחר מכן. עדות זו היא בלתי-מהימנה. איך מרהיב עוז בגפשו עורר-דין בעלותו כמר קליינר לומר שהוא חתם על התחייבות כה חמורה כסוס עיוור, כפי שהתבטא. בלי לקרוא את הנייר שעליו נתבקש לחתום?"

קליינר סירב לגלות בעת חתימת השטר מיהו לקוחו, ואישר כי הוסכם שהוא ישמש נאמן עבור לקוח אלמוני זה. היה ידוע שזהו ג'ו ישראל, אומר השופט: "ברור לי שנעשתה רמאות בדרום-אפריקה בעניין יהלומים אלה. קליינר עצמו ניער את חוצו מישאלי כששהה בדרום-אפריקה לאחר מכן."

צ'ק מוזר

אורי שקליינר קיבל את היהלומים, הגיעה אליו ידיעה מישראל כי הר כסף שולם בראנדים, במזומנים, על-ידי גלגדה סמסון. הודעה זו היתה כוזבת בתוכנה, שכן כסף מזומן לא הועבר, אלא נמסר צ'ק בחתימת אדם בלתי-מוכר.

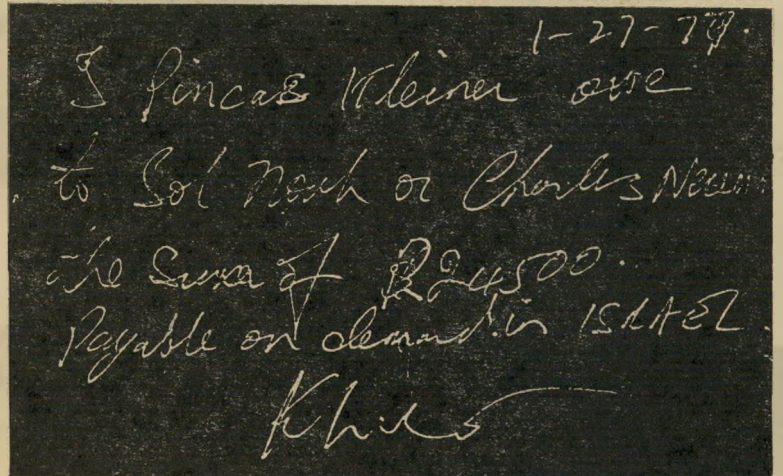
סול נוח שמע מסמסון כי קיבלה תשלום בצ'ק מוזר בדולרים, על סכום שהוא קטן מהסכום שהיתה אמורה לקבל תמורת שלושת היהלומים. קליינר העיד לפני השופט קנת, כי גם נוח אמר לו שהכסף התקבל, והוא התבקש למסור את היהלומים למי שיבוא לקבלם.

זהו, לדעת השופט, השאלה המכרעת, שכן אם נכון הדבר — הרי פעל קליינר כדון, במסרו את היהלומים לשליחו של ישראל (הנוכל צבי פאר). השופט קבע כי לא ייתכן שנוח הורה לקליינר למסור

פסק זה מהווה אישור גוסף לסידרת הגילויים של העולם הזה (2107 והלאה) על מעשה ההונאה הגדול של "חבורת הכרם", בהנהגת צבי פאר, שהוציא במירי-מה מיהודי דרום-אפריקה מיליוני דולרים, בניצולו את רצונם להברחת כספים. עורר-הדין קליינר ניסה כמה פעמים למנוע את ביצוע פסק-הדין. הושמע ה-

פני כמה ימים אישר שופט בית המישפט המחוזי בתל-אביב, יוסף הריש, תוקף פסק-הדין שנתן השופט בדימוס מקס קנת בתביעה של צ'ארלס גוימן מדרום-אפריקה נגד עורר-הדין פינחס קליינר.

פסק-הדין קבע כי עורר-הדין קליי-נר "גלש לעסקים שאינם בתחום מיק-

התחייבות של קליינר כמו סוס עיוור

איום כי יתרגמו אותו לאנגלית וישלחו אותו למישטרת דרום-אפריקה, שם צפוי גוימן לעונש על חלקו בנסיון-ההברחה. אולם נראה כי גוימן לא חשש מכך, והפסק מומש.

סיפור המעשה, כפי שמתארו השופט מקס קנת, החל בסוף שנת 1976. לעורר-הדין קליינר היה בדרום-אפריקה לקוח בשם ג'ו ישראל, שהיה ברצונו להעביר כספים מדרום-אפריקה לישראל.

קובע השופט: "מדינה זרה זו מחמיר-רה מאוד בתקנות המטבע הזר שלה, ואוסרת העברת-כספים משם לכאן. כל המעורבים בפרשה זו ידעו על-כך, וידעו גם את הדרך שהומצאה כדי לבצע העברות בניגוד לאותם איסורים."

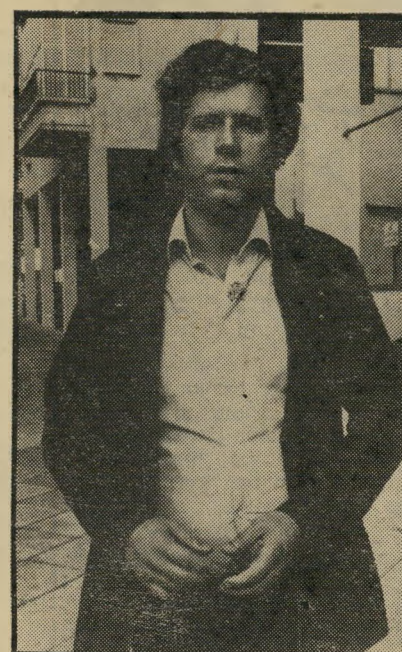
קליינר הסביר כי המעביר — הלא הוא הנוכל הידוע צבי פאר, לקוח של קליינר אף הוא — היה קונה יהלומים בישראל, ישירות או באמצעות נאמן, ומסרם לשליחו של הרוצה להוציא את כסף, וזה היה משלם תמורתם בדרום-אפריקה בראנדים. היה הפרש של 20% בין מחיר הראנד והדולר, ובעל הכסף המוברח היה נושא בהפרש זה. כך היה עולה לו 20% להוציא את כספו מדרום-אפריקה ולקבל תמורת הראנדים יהלום מים, שנקנו בישראל בדולרים.

צ'ארלס גוימן היה בא לעתים קרובות לישראל ומביא יהלומים למכירה. שניים מהם היו שייכים לאחת גלגדה סמסון מדרום-אפריקה, וגוימן היה מוסמך למכרם ולהסדיר את התשלום עבורה.

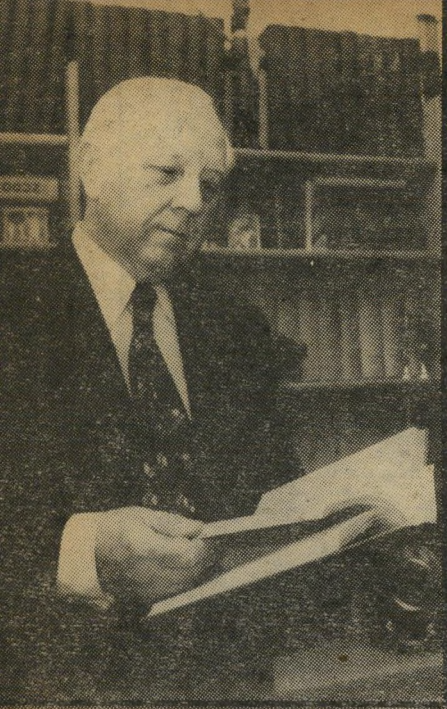
קליינר ייצג כלקוח את ג'ו ישראל, גוימן ייוצג בשיחה עם קליינר על-ידי אדם בשם סול נוח.

בשיחה סוכם כי התשלום תמורת היהלומים ייעשה בדרום-אפריקה בראנדים, ונוח הביא לקליינר מיבחר יהלומים לב-

צוע עריכת-הדין, וחייבו שלם לגוימן בלירות ישראליות סכום השווה ל-15,535 ראנדים דרום-אפריקאיים (הראנד שווה 1.1 דולר), וכן את הוצאות הבוררות (45 אלף לירות) ושכר-טירחת הצד ה-שני, שיוצג על-ידי עורר-הדין אברהם שולביץ, בסך 60 אלף לירות.

נוכל פאר יהלומים למבריחים

השוכח קנת

גלישה לעסקים שאינם בתחום המיקצוע

פאר להשתתף בתשלום, שכן פאר נסע לחו"ל עם מעצרו של ראשי "חבורת הכרם", ושוהה שם.

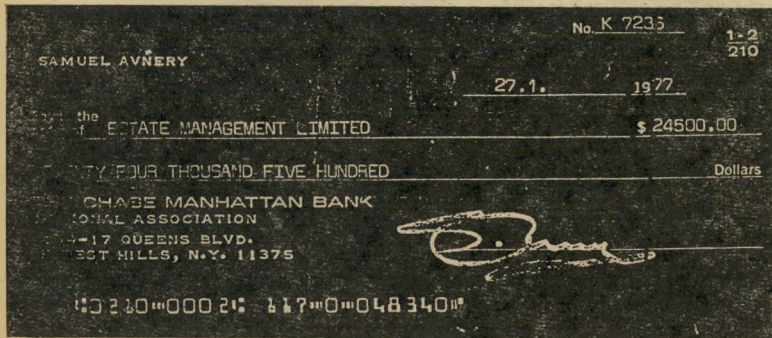
עיסקת קליינר-גוימן היתה סטייה של הונאה קטנה מפעולה מתמשכת של פאר, וישראלי, קליינר וישראלים אחרים, שהו-ציאו מיליוני ראנדים מיהודי דרום-אפ-ריקה.

בידי גוימן ועורר-דינו הישראלי עוד צ'קים רבים, שנמסרו לו על-ידי פאר וישראלי, ואשר לא נפרעו עד היום. הר צ'קים הם של בנק בשם איירש בנק, וכן של בנק גרמני.

צ'קים כאלה בדיוק נתפסו על-ידי ה-מישטרה בעיסקת-ההונאה אחרת, שבה ניסו להוציא כספים במרמה מיהלומנים ישראלים. אותם הצ'קים שומשו גם ל-עיסקות של צבי פאר וקליינר בגרמניה, יחד עם רולף שטיינקא, שנידון לאחרונה למאסר ממושך.

מי שסבור כי בפסק-דין זה באה על קיצה פרשת "העוקץ הדרום-אפרי-קאי", טועה. מרבית הכסף, שפאר וחברו רת-הכרם קיבלו בשעתו, טמון עדיין ב-דרום-אפריקה, בלי שהצליחו להוציאו.

מדי פעם נשלחים אנשים ליוהנסבורג, בניסיון לקבל חלק מכספים אלה. רק לפני

הצ'ק המוזר

חזותם לא-יודע, מושך לא-יודע

הצי שנה ניסה יעקב אפשטיין, סוחר-המכונות, לממש חלק מן הכסף בשיתוף-פעולה עם יצחק נתנאל, מי שהיה בשע-תו מזכיר אירגון-בעלי-המנויות. ב-1974 נעצרו, נתנאל וישראלית בשם חנה בלטי-נר, שהיתה אשתו, על-ידי מישטרת רומא, ועליהם יהלומים במיליון וחצי דולר. הם הואשמו בניחול רשת-הברחות מאיטליה, ונידונו לקנס של 200 אלף דולר והחר-מת היהלומים.

אחרי שישב במאסר, המשיך לעבוד כמתווך ביהלומים, עד שהסתבך לפני הצי שנה בנסיון להוציא את כספי העוקץ. בהתאם לתוכנית, היה עליו לרכוש בראנדים של פאר יהלומים, ולהבריחם על גופו מדרום-אפריקה. הוא התחיל ברכישה של יהלומים, וקנה כבר סחורה במילי-יון דולר, כאשר התברר כי המוכר הוא סוכן חשאי של מישטרת דרום-אפריקה. המישפט מתנהל בימים אלה, אולם מיש-טרת דרום-אפריקה לא הצליחה לשים את ידה על מרבית הכסף המותבא.

יגאל לביב